

ՄԱՍԻՍ

ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

43րդ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 27 (2037) ՀԱԲԱԹ, ՅՈՒԼԻՍ 15, 2023
VOLUME 43, NO. 27 (2037) SATURDAY JULY 15, 2023

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հայակեան Կուսակցութեան
Արևմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Վարդան Օսկանեանի
Բանակցող
Դաշնալու
Յաւակնութիւնները

Նախկին արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան վերջին օրերուն հանդէս կու գայ յայտարարութիւններով, առաջարկելով որպէսզի իրեն տրուի լիազօրութիւն՝ Ատրաքյանի եւ միջազգային կառոյցներու հետ Հայաստանի անունով բանակցութիւններ վարելու խոստանալով բեկում մտցնել գործընթացքն մէջ:

«Առաջին պայման. որ լիազօրութիւն տրուի մի խումբ դիւնագէտների, եւ ես պատասխանատուութիւն վերցնում են այնտեղ կտրուկ՝ երկու-երեք ամսուայ ընթացքին իրավիճակ փոխելու, բայց այդ երկու-երեք ամսուայ ընթացքին Փաշինեանը ուղղակի պէտք է լոի, չխօսի», - ըսած է Վարդան Օսկանեան:

Այս պարզամիտ առաջարկութեան անդրադան ընկերոյային ցանցերու բազմաթիւ օգտատէրեր, ինչպէս նաև քաղաքական մեկնաբաներ՝ առաջին հերթին յիշեցնելով Օսկանեանի անցեալի դիւնագիտական բազմաթիւ ծախողումներ՝ որոնք նպաստեցին Ատրաքյանի դիրքերու կարծրացման եւ Հայաստանը հասցուցին ներկայ բանակցային կացութեան:

Օսկանեան առիթով մը ազատագրուած տարածքները կոչած էր «օքուրացուած», քոչարեանի հետ պատրաստ էր Մեղրին յանձնել Ատրաքյանին, բանակցած էր ընդհանուր պետութիւն ստեղծելու գաղափարին շուրջ, ընդունած էր Մատրիտեան սկզբունքները, որոնք Ատրաքյանին կու տային վերոյի իրաւունք՝ Ենոնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցով, այդպիսով իսկ Արցախը զրկելով ինքնավարութիւն ծեռք ծագելու իրաւունքն:

Այս բոլորի շուրջ բանակցած ու համաձայնութիւն տուած նախկին նախարարը կը պահանջէ լիազօրութիւն՝ իբրեւ թէ աւելի Հայանպաստ որոշումներ ապահովելու համար, երբ անցեալի իր ցուցանիշները այդքան ալ փայլուն չեն եղած:

«Արցախի ինքնավար մարզ լինելը բանակցութիւններում ամրագրելը հնարաւորութիւն կտայ աւելի հայանպաստ լուծում գտնել», կ'ըսէ Օսկանեան, մոռանալով որ իր եւ քոչարեանի «դիւնագիտութեան» շնորհիւ Ենոնային Ղարաբաղը դուրս ձգուեցաւ բանակցութիւններն այդպիսով ամենէն մեծ հարուածը հասցնելով Արցախահայութեան:

Ծար. էջ 5

ԼՂ-ի Մէջ ՀՀ Բանակ Զկայ.

ԼՂ-ի Մէջ կը Գործէ ԼՂ Պաշտպանութեան Բանակը, Որուն Գոյութեան Պատճառները Ատրաքյանի Ամէնօրեայ Գործողութիւններուն Մէջ Են. Փաշինեան

«Լաչինի միջանցքի շրջափակման հետեւանքով ԼՂ-ում մարդասիրական ճգնաժամը օր-օրի սրուում է», կառավարութեան հերթական նիստին ընթացքին յայտնեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան եւ աւելցուց, որ Հաքարի կամուրջին մօտ տեղի ունեցած սաղրանքն է յետոյ ԼՂ-ն գրկուած է բոլոր տեսակի ապրանքներու մատակարարումներին, եւ մատակարարումներ իրականացնելու հարաւորութիւն չունին նոյնիսկ ուսւ խաղաղապահները:

Անդրադառնալով ատրպէճանական հունականութեան եւ քարոզութեան շարունակական սրման՝ Նիկոլ Փաշինեան ընդգծեց. «Չեն դադարում ՀՀ-ի հասցէին հնչող ատրպէճանական անհիմն մեղադրանքները: Ատրպէճանը շարունակում է Հայաստանից պահանջել ԼՂ-ից դուրս բերել Հայաստանի բանակի ստորաբաժանումները՝ այն պարագայում, երբ ՀՀ-ն Լեռնացին Ղարաբաղում զինուոր չունի: Արձանագրում եմ եւս մէկ անգամ՝ ԼՂ-ում Հայաստանի Համբավակառութեան բանակ չկայ, ԼՂ-ում գործում է ԼՂ

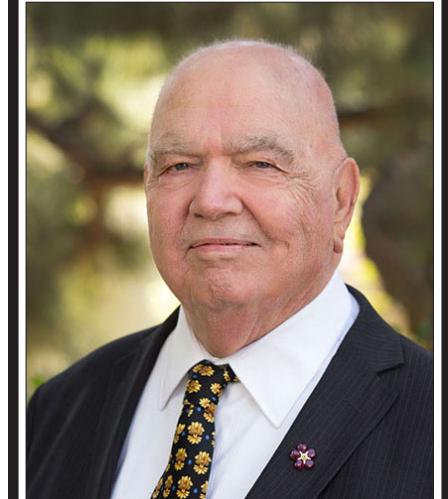
Արցախի պաշտպանութեան բանակի միաւորները

պաշտպանութեան բանակը, որի գոյութեան պատճառները իւրաքանչիւր ոք ամէն օր կարող է գտնել Ատրպէճանի պաշտօնական քարոզութեան եւ գործողութիւնների մէջ»:

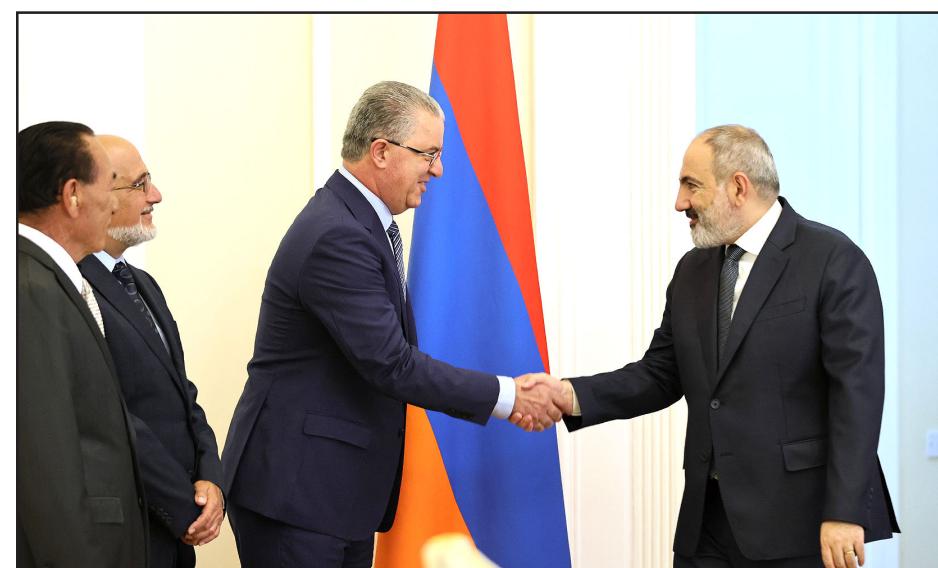
Ատրպէճանի գործողութիւններուն անթաքոյց էութիւնը ԼՂ հայերը ցեղալին գտման եւ ցեղաս-

պանութեան ենթարկելն է, յայտնեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան: «Ցեղալին գտման ատրպէճանական այդ քաղաքականութեան պարզ էջ 6

Կեանքէն Շեռացած Է
Փրոֆեսոր Ռիչըրտ
Յովիաննէսեանը

ՍՊՅԿ Ներկայացուցիչներու Հանդիպումը
Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի Հետ

ՍՊՈՒԼԻՍ 7-ին Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ընդունած է Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան ներկայացուցիչները՝ Կերպունական Վարչութեան ատենապետ Համբեկ Սարաֆեանի գլխաւորութեամբ:

Վարչապետը կարեւորած է ՀՀ Կառավարութեան եւ ՍՊՅԿ-ի միջնեւ համագործակցութիւնը եւ ընդգծած է Կուսակցութեան ներգրաւությունը՝ արտախորհրդարանական քաղաքական ուժերուն հետ համագործակցութեան խորհրդակցական ժողովին:

Վարչապետը կարեւորած է ՀՀ Կառավարութեան եւ ՍՊՅԿ-ի միջնեւ համագործակցութիւնը յայտնած է Կառավարութեան երկրին առջեւ ծառացած մարտահրաւերներու յաղթահամար գործին մէջ:

Ջրուցակիցները քննարկած են առկայ խնդիրների լուծման ու այդ ուղղութեամբ իրականացուող քայլերուն վերաբերող հարցեր:

Յուլիս 10-ին, Հռանձելըսի մէջ 90 տարեկան հասակին կեանքն հեռացած է աշխարհառոչակ գիտնական, Հայաստանի Ազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս, Գալիֆորնիոյ պետական համալսարանի Արդի հայոց պատմութեան ամպիոնի հիմնադիր ու առաջին վարիչ, «Հայաստանի Համրապետութիւն» կրթողային քառահատոր աշխատութեան եւ Հայոց Ցեղասպանութեան ու պատմական հայրենիքի վերաբերեալ բազմաթիւ գիրքերու հեղինակ Ռիչըրտ Գ. Յովհաննէսեանը:

Ան Հայրն է «Ժամանակակիցներ» կուսակցութեան հիմնադիր Ռաֆֆի Յովհաննէսեանի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Մարտի 1-ից Մինչեւ Չկատարուած Խոստումներ... Սերժ Սարգսեանի 10 Տարիները

ԴԱՒԹ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Civic.am-ի ֆէշպուքեան հարթակում Սերժ Սարգսեանի աշակեցները՝ հիմնականում ֆէք էջերի միջոցով, նիւթի մեկնաբանութիւններում մերժուած նախագահին ներկայացրել են որպէս նուիրեալ դեկավար եւ հերոս, ով երբեք չի ստել: Հիմա մի փոքր թարմացներք նրանց լիշողութիւնը: Արդեօք հերոս է այն դեկավարը, ով իշխանութեան է գալիս Մարտի 1-ով, այսինքն՝ Քոչարեանի, ուժամբների, օլիգարխների եւ կրիմինալի օգնութեածք: Իսկ յետոյ այդ ուժայիններին դարձնում է օլիգարխներ, իսկ օլիգարխներին ու կրիմինալին՝ օրէնսդիրներ:

Նախագահութեան տասը տարիներին Սերժ Սարգսեանը շուայլ էր ոչ միայն կուսակիցների ու հարազատների հանդէպ, այլև իր խակ խոստումներում: Նա խոստացել էր յաղթահարել Գիւմրիում երկրաշարժի բոլոր հետեւանքները, լինել դէպի Ստեփանակերտ ուղեւորուղի ինքնաթիւռի առաջին ուղեւորը, կառուցել Հայաստանի հրանակաթուղի, որը ատոմակայն եւ այլն... այս խոստումներից ոչ մէկ չի կատարել:

Մինչդեռ 2008թ.-ին Սարգսեանը վստահեցնում էր, որ յուսախաբ չի անի. - «Ինձ չեն կարող քննադատել նրա համար, որ ես երեւէ ինչ-որ բան խոստացել եմ եւ այդ խոստումը մնացել է օդում»:

Հիմա Սարգսեանը ժողովրդին խաբե՞լ է, թէ՞ ոչ: Երբորդ Նախագահի դեկավարը կարող էր այդ ուղեւորութեան տա-

րիներին կոռուպցիան ու մենաշնորհները տնտեսութեան անբաժանելի մասն էին կազմել: Կային իշխանութեան հովանաւորութիւնից օգտուող առանձին խմբեր, պիզնեսմեններ, ովքեր իրենց յաջողութիւններին հասել են միայն այդ հովանաւորչութեան արդիւնքում մերժուած աճում էր աղքատութեան ու գործազրկութեան մակարդակը:

Սա հանգեցրեց նրան, որ Սարգսեանի նախագահութեան 10 տարիներին Հայաստանից արտազաղթեց աւելի քան 380.000 մարդ, իսկ մշտական բնակչութիւնը նուազեց 260.000-ով: Սրանից լաւ ցուցիչ, թէ որ քանով էր արդիւնաւէտ Սերժ Սարգսեանի կառավարումը չի կարող լինել:

Ինչ վերաբերում է արցախեան հարցին, ապա երբ Սարգսեանի կուսակիցներն ու աշակիցները հպարտորէն պնդում են, թէ նրա դեկավարած տարիներին Արցախն անկախ էր, ակամացից լիշում ենք հենց Սարգսեանի խօսքը. «Ճանաչել Լեռնացին Ղարաբաղի անկախութիւնը նշանակում է պատերազմ յացտարարել Արաբէջանին, որովհետեւ, եթէ դու ճանաչում ես Լեռնացին Ղարաբաղի անկախութիւնը այլեւս ինչ բանակցութիւններ, իսկ բանակցութիւնների այդ ուղարկութեան տակածում է»:

«CIVIC.AM9

Ինչ է Կատարում Ռուսաստանում. «Զոհասեղանին» Դրուած Գլուխները

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԵՎ

Կրեմլը հաստատել է տեղեկութիւնը, որ «ակնթարթային ապստամբութիւնից» հինգ օր անց ՌԴ նախագահ Փութիւնը կրեմլում հանդիպել է «Վագներ» մասնաւոր ռազմական կազմակերպութեան հրամանատարին եւ դեկավարի՝ Պրիգոժինի հետ: Հաս կրեմլի խօսնակ Պեսկովի, Փութիւնը ներկայացրել է վագներականներին, թէ ինչպէս է տեսնում նրանց յետագայութեան սկզբանից արդիւնքում էր կրուած աճում էր աղքատութեան ու գործազրկութեան մակարդակը:

Սրիգոժինի «ապստամբութիւնը» Փութիւնը որակեց դաւաճանութիւն եւ հարուած թիկունքից, բայց հինգ օր անց փաստորէն «դաւաճանների» հետ քննարկում է նրանց յետագայութեան սկզբանից աղքատութիւններին, որոնք մակարդատ էր աղքատութեան սկզբանը: Այսօր թերեւս որեւէ մէկի մօտ չկայ կասկած, որ տեղի ունեցածը բաւականին հանգամանալից մշակուած սկզնար էր, որտեղ իհարկէ վագներականներն ու նրանց ղեկավար Պրիգոժինն էլ նոյնիսկ չգիտէր, թէ ինչ դեր է կատարում եւ ինչով է այն աւարտուելու: Ով գիտէր, ովքե՞ր էր սկզնարի հեղինակները, պարզ չէ, սակայն ըստ ամենայի խօսքը ՌԴ նախագահի եւ նրան յարող շատ փոքր ըրջանակի մասին է, որում չկան նոյնիսկ պաշտպանութեան նախարար Շոյգուն եւ Գծ պետ Գերասիմովը:

Սրանք կարեւոր դետալներ են, որոնք թերեւս ՌԴ ներկայանական իրողութիւնների գնահատման հարցում կարեւոր եւ օգտակար, թէեւ իհարկէ ոչ բաւարար ցուցիչներ են: Մակայն, դրանք վկայում են, որ ՌԴ վերնախաւում տեղի է ուղագմաքական օգնութիւն ստանալ Ատրպէջանի ազրեսիացի դէպքում: Դարձեալ՝ բոլոր հասրաւոր երկրներից ակնկալիքները էապէս պակասել են, իսկ յարաբերական մեծամասնութիւնը (35,8 տոկոսը) պնդում է, որ «նման երկիր չկայ»: Ցունուարին այդ տոկոսը կազմում էր 8.7:

Հարցումը ցոյց է տալիս, որ մեր քաղաքացիների ճնշող մեծամասութիւնը միանշանակ դէմ է Հայաստանի դրօշը, գինանշանը եւ օրէնքով փոխելուն: Կէսից աւելին՝ 56 տոկոսը, ընդհանրապէս չի վստահում 44-օրեաց պատերազմի հանգամանքները քննող ԱԺ յանձնաժողովութեան հաւասարականութիւնը 80 է, իսկ միւսնը՝ 20:

Այդ վերապահումներով հանդերձ, հետաքրքիր է նախեւառաջ դիտարկել ոչ այնքան բացարձակ

ըր»: Խօսքն իհարկէ զոհաբերութեան մասին չէ, այլ պարզապէս «խաղաղդրոյքի»: Կասկածից վեր է, որ կան նաեւ այլ «գլուխներ», որոնք պարզապէս հրապարակայշնորէն «մատուցուած» չեն, քանի որ հրապարակայինները ինքնին չափազանց խօսուն են:

Ռուսաստանի վերնախաւում տեղի ունեցող այդ գործընթացը անշուշտ իր ոչ թէ զուտ ազդեցութիւն, այլ թերեւս նոյնիսկ դրսեւում է ունենալու Հայաստանում եւ Արցախում: Անկասկած է, որ դա ենթադրելու էնաեւ «գլուխներ» Հայաստանում, առնուագնուած Ռիազամանակի իրողութիւններից «ածանցուած» տարբերակով: Ընդ որում, թերեւս նաեւ այդ տիրութիւն է պէտք դիտարկել Արցախի նախագահի՝ Փութիւնին յուուած նամակի մասին տեղեկատութեան հանրայնացումը: Միաժամանակ, ինչպէս Ռուսաստանում, ուղարկութիւններ կատարելու մասին դաշտագույն աղջազգային ապրեցուած տեղի ու գործութիւնները:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ

ՄԱՍԻՍ ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԱՐԵՎՄԱՆԵԱՆ Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄՐԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՄԱՍԻՍ

ՎԱՐԵԱՑԱԿԱՆ
ՎԱՐԵԱՑԱԿԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA

1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:

USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Հարցուարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժները բոլոր տեսակետները

Արցախը Զէ Հրաժարած ԱԱՆ Միջնորդութեամբ Պաքուի Հետ Հանդիպումէն. ԱԳ Նախարար

«Արցախը չէ հրաժարած անց-
եալ ամիս ԱՄՆ-ի միջնորդու-
թեամբ երրորդ երկրի մէջ Պաքուի
ներկայացուցիչներուն հետ հան-
դիպումէն: Այդ մասին նոյնիսկ
միջնորդ կողմը չէ յայտարարած»,
«Ազատութեան» հարցին ի պա-
տասխան ըստ Արցախի արտաքին
գործերու նախարար Սերկէ Ղա-
զարեանը, նշելով՝ որպէսզի հան-
դիպումը կազմանայ, անհրաժեշտ է,
որ Պաքուն ցոյց տայ, որ պատրաստ
է երկխօսութեան:

Սերկէ Ղազարեան յայտնեց,
որ Արցախը տարբեր երկիրների եւ
միջազգային կազմակերպութիւն-
ներէ պարբերաբար առաջարկներ
կը ստանայ Ստեփանակերտ-Պաքու
հանդիպում կազմակերպելու հա-
մար: Քննարկումները այս ուղղու-
թեամբ կը շարունակուին:

Ճնշումներու տակ բանակցու-
թիւններ չեն կրնար տեղի ունենալ,
ընդգծեց Արցախի արտաքին գոր-
ծերու նախարարը:

Շաբաթամկիզեփին Արցախի
խորհրդարանի իշխող՝ «Ազատ Հայ-
րենիք» խմբակցութեան ղեկավար
Արթուր Յարութիւննեանը «Ազա-
տութեան» յայտնած էր, որ երրորդ
երկրի տարածքին Ստեփանակերտ-
Պաքու ուղղի երկխօսութեան առա-
ջարկ եղած է՝ ԱՄՆ-ի միջնորդու-
թեամբ, առկայն հանդիպումը չէ
կայացած Ստեփանակերտի մտա-
վախութիւններուն պատճառով:

Սերկէ Ղազարեան ընդգծեց,

Արցախի արտաքին գործերու
նախարար Սերկէ Ղազարեան

որ Արցախեան հակամարտութեան
հետ ծանօթ անձեր գիտեն, որ
Պաշտպանութեան բանակը տեղի
բնակչութեան անվտանգութիւնը
ապահովող կարեւորագոյն գործօն
է, ինչ որ փաստացի ապացուցուած
է բազմաթիւ անգամ: «Տեսնելով,
թէ ինչպէս են թափ առնում ատր-
պէցանական կողմի նախայարձակ
գործողութիւնները, սադրանքնե-
րը, յարձակողական հուետորաբա-
նութիւնը, ապա միանաշանակ իրա-
տեսական չէ քննարկել պաշտպա-
նութեան բանակի կամ պետական
համակարգի լուծարման հարցը,
ինչը որպէս նախապայման յառաջ
է քաշում Ատրպէցանը», նշեց Ղա-
զարեան:

Տեղի Ունեցած Են Հայաստան-Յունաստան- Կիպրոս Պաշտպանական Խորհրդակցութիւնները

Հայաստանի, Յունաստանի եւ Կիպրոսի ներկայացուցիչները
պաշտպանական խորհրդակցութեան ընթացքին

Կիպրոսի Հանրապետութեան
մէջ տեղի ունեցած են Հայաստան-
Յունաստան-Կիպրոս եռակողմ
պաշտպանական խորհրդակցու-
թիւններ, որոնց ընթացքին քննարկ-
ուած են երեք երկիրներու հե-
տաքրքութիւններու շրջանակնե-
րուն մէջ գտնուող անվտանգային
շարք մը ինդիրներ եւ համագոր-
ծակցութեան հարցեր:

Հայկական կողմէ խորհրդակ-
ցություններուն մասնակցած է
Պաշտպանութեան նախարարու-
թեան Պաշտպանական Քաղաքա-
կանութեան եւ Սերջազգային Հա-
մագործակցութեան Վարչութեան
պետ Լեւոն Ալյվագեանի գլխաւո-
րած պատուիրակութիւնը:

ՀՀ ՊՆ Լրատուական Վարչու-

Արմեն Գրիգորեան Հանդիպած է ԱԱՆ Նախագահի Ազգային Անվտանգութեան Խարցերով Խորհրդական նեյք Սալիվանի Հետ

Սպիտակ Տան մէջ հանդիպում նեյք Սալիվանի եւ Արմեն
Գրիգորեանի միջեւ

ՀՀ Անվատնգութեան Խոր-
հուրդի քարտուղար Արմէն Գրի-
գորեան ֆէյսպուքեան իր էջով
գրած է.

«Յուլիսի 6-ին Սպիտակ Տանը
հանդիպել եմ ԱՄՆ նախագահի
Ազգային անվտանգութեան հարցե-
րով խորհրդական ձէյք Սալիվանի
հետ:

Քննարկել ենք տարածաշրջա-
նային եւ աւելի լայն արտատարա-
ծաշրջանակային անվտանգային իրա-
շրջանակներուն պատճառով:

Վիճակն ու մարտահրաւերները:
Այս ծիրին մէջ զրուցակցիս եմ
ներկայացրել հայկական կողմի մօ-
տեցումները մի շարք կարեւոր
ուղղութիւններով:

Խօսել ենք երկկողմ հետաքրք-
րութիւն ներկայացնող հարցերի
շուրջ՝ մասնաւորապէս, չեշտել ենք
երկկողմ համագործակցութեան
գարգացումը՝ ուժանիւթիւն, տնտե-
սութեան եւ ժողովրդավարութեան
շրջանակներում»:

Լահեյի Դատարանը Վերահաստատեց է Իր Որոշումը, Ատրպէցան Պէտք է Ապահով Լաշինի Միջանցքով Ազատ Տեղաշարժը

2023 թուականի Յուլիս 6-ին
Արդարադատութեան Սերջազգային
Դատարանը կայացուցած է որո-
շում Յեղապաշտական խորակա-
նութեան բոլոր ձեռներու վերացման
մասին ուխտի շրջանակներուն մէջ
քննուող Հայաստան ընդդէմ Ատր-
պէցանի գործով իր՝ 2023 թուա-
կանի ֆետրուար 22-ի միջնակեալ
միջոց կիրառելու մասին որոշման
լրացման մասին Հայաստանի
խնդրանքին վերաբերեալ, որ պայ-
մանաւորուած էր Ատրպէցանի կող-
մէ Լաշինի միջանցքին անցակտ

տեղադրելու փաստով:

Դատարանը վերահաստատած
է իր 2023 թուականի ֆետրուար
22-ի որոշումը, որով պարտաւորե-
ցուցած էր Ատրպէցանին՝ ձեռ-
նարկել բոլոր միջոցները երաշ-
խաւորելու Լաշինի միջանցքով քա-
ղաքացիներու, փոխադրութեան մի-
ջոցներու եւ բեռներու՝ երկու ուղ-
ղութիւններով անխափան տեղա-
շրջան գտնուութիւնը պահպան առաջ-
անաւորուած էր Ատրպէցանի կող-
մէ Լաշինի միջանցքին անցակտ:

Վարդան Օսկանեանի Բանակցող Դառնալու Յաւակնութիւնները

Շարունակուած է 1-էն

թեան իրաւունքներուն:

Բանակցողի հարցը արժար-
ծողները քան տարի ժամանակ
ունեն իրագործելու իրենց ծրա-
գիրները, երբ պայմանները որոշ
չափով աւելի նպաստաւոր էին
Հայաստանի համար: Անոնք
չտեսնելու եկան երբ Ատրպէցան
սկսաւ զինուիլ մեծ արագու-
թեամբ ու արտօնեցին, որ խախտ-
ուի ռազմական հաւասարակշռու-
թիւնը՝ ի նպաստ թշնամին: Այս
իրավիճակը օգտագործելով ներ-
կայիս Պաքու կը խօսի ու կը գոր-
ծէ զօրաւորի դիրքերն եւ իր հա-
մար նշանակութիւն չունի թէ, ով է
իր դիմաց նստողը: Ան իր առջեւ
դրած է նպատակներ ու կը փորձէ
հասնի անոնց իրականացնան,
օգտագործելով նաեւ ռազմադաշ-
տի վրայ ունեցած ներկայ իր
առաւելութիւնը: Միւս կողմէ, Հա-
յաստան կ'աշխատի վերականգ-
նելու իր բանակը ու բարելաւ-
լու իր բանակցային դիրքերը:

Օսկանեան ամբարտաւա-
նօրէն կը պահանջէ, որ Փաշին-
եան լու Եթէ լրելու հարց կայ,
ապա պէտք է լրել բոլոր անոնք,
որոնք քաղաքացիներու կողմէ, այլ
եւ՝ միջազգային շրջանակներուն:
Հայաստան պետութիւն է եւ ունի
իր համապատասխան կառոյցնե-
րու, որոնց հետ է որ կը բանակ-
ցին այլ երկիրներ:

Օսկանեան ամբարտաւա-
նօրէն կը պահանջէ, որ Փաշին-
եան լու Եթէ լրելու հարց կայ,
ապա պէտք է լրել բոլոր անոնք,
որոնք քաղաքացիներու կողմէ, այլ
եւ՝ միջազգային շրջանակներուն:
Հայաստան պետութիւն է եւ ունի
իր համապատասխան կառոյցնե-
րու, որոնց հետ է որ կը բանակ-
ցին այլ երկիրներ:

Օսկանեան պահանջէ, որ Փաշին-
եան լու Եթէ լրելու հարց կայ,
ապա պէտք է լրել բոլոր անոնք,
որոնք քաղաքացիներու կողմէ, այլ
եւ՝ միջազգային շրջանակներուն:
Հայաստան պետութիւն է եւ ունի
իր համապատասխան կառոյցնե-
րու իշխանութեան, բան մը որ
առայժմ չկայ Հայաստանի ժողովուրդի ապահանական գործունելու
մէջ իշխանութեան դիրքերը:

4. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՆ»

Volume 43, No. 27

Saturday, JULY 15, 2023

Pashinian: Armenia Will Not Accept Any Extraterritorial Corridor on Its Territory

YEREVAN—Armenia has never assumed any obligation to provide an extraterritorial corridor and will never accept any such interpretation, Prime Minister Nikol Pashinyan said on July 6 during a weekly cabinet meeting.

"Azerbaijan continues to accuse Armenia of not fulfilling obligations on ensuring transport connection through its territory with some ambiguous interpretations. I have to repeat that Armenia has never, neither verbally nor in writing, assumed any corridor obligation and will not accept any such interpretation. By reading the 9 November 2020 agreement, anyone can see that Armenia hasn't assumed any corridor obligation," Pashinyan said.

Pashinyan said that Armenia is ready for the unblocking of regional connections under the sovereignty and jurisdiction of the countries.

"For a long time, the Armenian government has put into circulation a draft decision envisaging the opening

of three border checkpoints on the Armenian side of the Armenia-Azerbaijan border. This decision is not being adopted because of Azerbaijan's destructive approach, which hasn't even initiated such a process and doesn't want to provide a road for Armenia. The logic is that Azerbaijan should also make the same decision, so that these checkpoints get installed on both Armenia's side and Azerbaijan's side, in order for the regional and transport infrastructures to be unblocked. Azerbaijan is not doing this, and Azerbaijan is behaving this way because it hasn't abandoned its 30-year policy of subjecting the Republic of Armenia to blockade," Pashinyan said.

Pashinyan said he will continue to push for a comprehensive peace accord with Azerbaijan despite Baku's intention to commit genocide in

Continued on page 4

FM Mirzoyan Addressing Dubrovnik Forum: Nagorno-Karabakh Armenians on the Brink of Ethnic Cleansing and Genocide

DUBROVNIK -- On July 8, Ararat Mirzoyan, the Minister of Foreign Affairs of Armenia, took part in the panel discussion "World Order out of Order: How to Stabilise World Politics?" within the framework of the Dubrovnik Forum.

Touching upon the partnership between Armenia and the EU, Minister Mirzoyan noted, "Right now, Armenia is in the middle of democratic reforms - very large-scale democratic reforms - strengthening democratic institutions, a high level of human rights protection, an inde-

pendent judiciary, etc. This brings the European Union closer to Armenia and Armenia closer to the EU. It is no surprise that we are also trying to explore new horizons in terms of cooperation or deepening relations between the EU and Armenia in various fields, including the security dimension. We had the first-ever session of the Armenia-EU political and security dialogue."

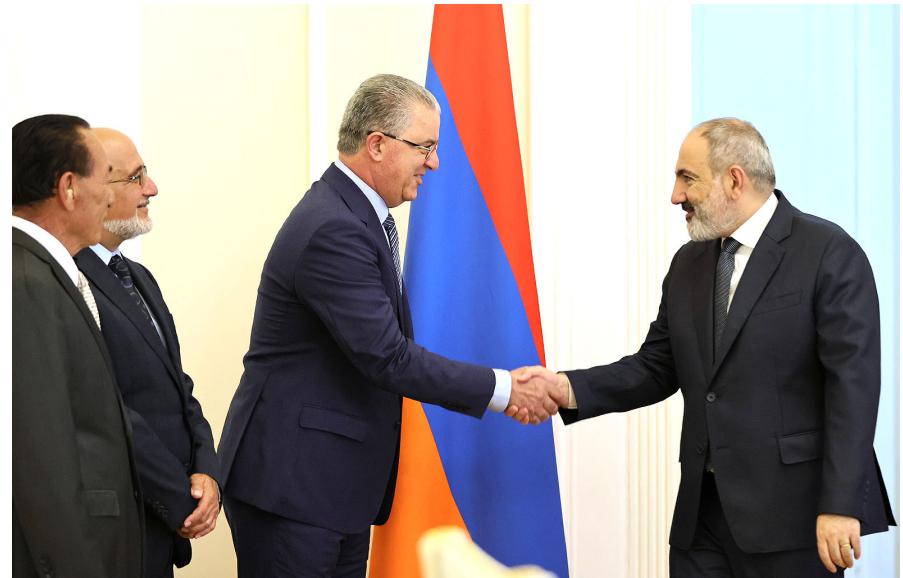
Ararat Mirzoyan presented the security situation in the South Caucasus, the humanitarian crisis

Continued on page 3

Renowned Academician Professor Richard G. Hovhannisyan Passes Away at Age 90

Page 4

PM Pashinyan Meets with SDHP Representatives

YEREVAN — Prime Minister Nikol Pashinyan received representatives of the Social Democrat Hunchakian Party, led by the chairman of the Central Committee, Dr. Hambik Sarafian.

The Prime Minister emphasized the cooperation between the RA Government and the SDHP, highlighting the party's participation in the consultative meeting on cooperation with non-parliamentary political forces.

Nikol Pashinyan underscored the SDHP's role in the diaspora communities and emphasized the need for information dissemination to our compatriots through such meetings.

Dr. Sarafian expressed his support for the government in overcoming the challenges faced by the country. The interlocutors discussed the resolution of existing problems and the steps taken in that direction.

US National Security Adviser Jake Sullivan and Armenia's Security Council Secretary Armen Grigoryan Discuss Regional Security Challenges

WASHINGTON, DC — U.S. President Joe Biden's national security adviser, Jake Sullivan, met with Armenia's Security Council Secretary Armen Grigoryan in Washington late on Thursday for talks on regional security and U.S.-Armenian relations.

"We discussed the security situation and challenges in the region and the wider region," Armen Grigoryan wrote on Facebook on Friday. "In this context, I presented to my interlocutor the Armenian side's approaches to a number of important directions."

In his words, bilateral ties were also on the agenda, with both men

calling for closer U.S.-Armenian cooperation on "energy, economy and democracy." Grigoryan did not explicitly mention ongoing Armenian-Azerbaijani peace talks or give other details of the meeting.

Neither Sullivan nor his office issued a statement on the meeting that came one week after the Armenian and Azerbaijani foreign ministers concluded a new round of U.S.-mediated negotiations on an Armenian-Azerbaijani peace treaty. The ministers held trilateral meetings in Washington with Sullivan and U.S. Secretary of State Antony Blinken.

International Court of Justice Reaffirms Decision on Lachin Corridor

THE HAGUE — The International Court of Justice has reaffirmed the provisional measure indicated to its Order of 22 February 2023, finding that there's no need for modification of it, Armenia's representative for International Legal affairs Yeghishe Kirakosyan announced in a tweet, referring to the court's ruling on a new lawsuit filed by Armenia against Azerbaijan on May 12.

"Azerbaijan shall take all measures at its disposal to ensure unimpeded movement of persons, vehicles and cargo along the Lachin Corridor in both directions," ICJ said in a decision.

On its ruling of February 22, 2023, the UN Court said "Azerbaijan shall in accordance with its obligations under the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, take all measures at its disposal to ensure unimpeded movement of persons, vehicles and cargo along the Lachin Corridor in both directions."

In May Armenia filed a new lawsuit demanding that the UN Court supplement the February 22 ruling on provisional measures against Azerbaijan, citing the establishment of an illegal Azerbaijani checkpoint in the Lachin corridor.

France Appoints Olivier Decottignies as New Ambassador to Armenia

PARIS — France has appointed a new ambassador to Armenia, Armenia's Honorary Consul to France Denis Jorkaeff said.

"Olivier Decottignies, senior foreign affairs advisor, has been appointed as Ambassador extraordinary and plenipotentiary of the French Republic to the Republic of Armenia, starting from July 21, 2023," Jorkaeff said in a tweet.

Olivier Decottignies will succeed Anne Louyot, who has been in charge of the French diplomatic mission in Armenia since August 2021.

French President Emmanuel Macron signed the relevant appointment decree on July 6.12.

Olivier Decottignies, a French career diplomat, was a 2015-2016 diplomat in residence at The Washington Institute. From 2012 to 2015, he served as second counselor in the French Embassy in Iran, overseeing the nuclear portfolio and Iran's regional

policies. Before that, he served in the French Ministry of Foreign Affairs in Paris, where he worked on political-military issues, especially NATO and EU operations in Libya, the Balkans, and the Caucasus.

Decottignies currently serves as French consul to Iraqi Kurdistan.

Kidnapped Armenian Soldiers Sentenced to Long Prison Term in Azerbaijan

BAKU — A court in Azerbaijan sentenced two Armenian soldiers to 11.5 years in prison on Friday more than one month after they were kidnapped by Azerbaijani forces in a cross-border incursion.

According to the Armenian Defense Ministry, the soldiers, Harutyun Hovagimyan and Karen Ghazaryan, were ambushed and kidnapped on May 26 after delivering water and food to Armenian army units guarding the border with Azerbaijan. The ministry pub-

lished photographs of their abandoned military truck found in a wooded area in Armenia's southeastern Syunik province.

The Azerbaijani side falsely claimed that Hovagimyan and Ghazaryan were taken prisoner during a sabotage attack on an Azerbaijani army outpost. It brought a string of criminal charges, including "terrorism," against them. They were convicted of these charges, strongly denied by Yerevan, at the end of a brief trial that began on Monday.

Karabakh Rejects Azeri Demands to Disband Army

STEPANAKERT -- Nagorno-Karabakh will continue to reject Azerbaijan's demands to disband its armed forces, NKR Foreign Minister Sergei Ghazaryan said on Thursday.

Ghazaryan said the existence of the Defense Army remains essential in the face of existential threats to Karabakh's Armenian population.

"Seeing how the Azerbaijani side's aggressive actions and rhetoric are gaining momentum, it's obviously not realistic to discuss the dissolution of the Defense Army or the state system," Ghazaryan told reporters.

In recent months, Baku has repeatedly threatened military action against Karabakh's "illegal armed formations" that were supported by Armenia until the 2020 war and significantly downsized since then. Azerbaijani President Ilham Aliyev said on Wednesday that they must be "disarmed" and disbanded.

Arayik Harutyunyan, the Karabakh president, said last week that this is Azerbaijan's main precondition for negotiating with Stepanakert. He also complained that Baku is only willing to discuss the Armenian-populated region's "integration" into Azerbaijan.

One of Harutyunyan's political allies told RFE/RL's Armenian Service on Monday that this is the reason why Karabakh's leaders turned down last month a U.S. proposal to meet with Azerbaijani officials in a neutral location for integration talks.

Ghazaryan said, however, that they did not refuse to negotiate with Baku. He stressed at the same time that Stepanakert cannot negotiate "under pressure" and that the Azerbaijani side

must first unblock emergency food supplies to Karabakh through the Lachin corridor.

"There can be no dialogue with preconditions," he said. "The other side must demonstrate that it is ready for dialogue. But if they close the road, how can we be sure that they are ready for dialogue?"

Ghazaryan also confirmed that Harutyunyan last week appealed to Russian President Vladimir Putin to help lift the eight-month Azerbaijani blockade of Karabakh's only land link with the outside world. He said Stepanakert specifically hopes that the Russian peacekeepers stationed in Karabakh will "make every effort" for that purpose in line with the Russian-brokered ceasefire that stopped the 2020 war.

Putin discussed the matter with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan in a phone call on Wednesday. Harutyunyan said he asked Pashinyan to phone the Russian leader.

Armenia, Greece and Cyprus Sign Trilateral Military Cooperation Program

NICOSIA — On July 5, the trilateral defense consultations between Armenia, Greece, and Cyprus were held in the Republic of Cyprus. Leading the Armenian delegation was Levon Ayvazyan, the head of the Department of Defense Policy and International Cooperation of the RA Ministry of Defense.

During the consultations, various security and cooperation issues of mutual interest to the three countries were discussed. The parties reiterated their readiness to collabo-

rate and take joint steps in order to strengthen the defense capability and military security of all three nations.

As a result of the discussions, the annual program of trilateral military cooperation was signed, encompassing a range of events to be held in Armenia, Greece, and Cyprus.

At the conclusion of the consultations, Lieutenant General Dimokritos Zervakis, the commander of the National Guard of the Republic of Cyprus, also received the delegations.

UN Has a Responsibility to Protect Children in Artsakh, Armenian Envoy Tells Security Council

NEW YORK -- The United Nations has a distinct responsibility to prevent grave violations and to safeguard the physical security of children in all parts of the world, including in Nagorno-Karabakh, Armenia's permanent Representative to the UN Mher Margaryan said at a UN Security Council Open Debate, entitled "Children and Armed Conflict."

In Nagorno-Karabakh, since 12 December 2022, the civilian population have become victim of an inhumane blockade by Azerbaijan, the imposition of which has severely affected the rights and livelihoods of those most vulnerable, the children, the Ambassador noted.

"As we speak, the ongoing blockade of the Lachin Corridor, in violation of the existing legal obligations and the order of International Court of Justice, continues to endanger the lives of innocent people in Nagorno-Karabakh," Margaryan stated.

"For almost seven months, families with children have been suffering from critical shortages of essential goods, including food, fuel and medical supplies. The humanitarian situation is further exacerbated by complete disruption of gas and electricity. 118 schools had to suspend their activities due to weather conditions, depriving 20,000 children of their right to education, including early education, with pre-schools no longer operational due to food insecurities, affecting more than 6,800 children. Provision of health services has been severely disrupted, with acute lack of antibiotics and other types of medications leaving children susceptible to otherwise easily treatable diseases, while hundreds of newborns are experiencing nutritional problems exacerbated by the ongoing shortage of infant formula," he noted.

The Armenian envoy reminded that on 22 February, the International Court of Justice issued an Order on the indication of a provisional measure demanding that Azerbaijan "shall take all measures at its disposal to ensure unimpeded movement of persons, vehicles and cargo along the Lachin corridor in both directions". To this date, Azerbaijan has failed to ensure compliance with the legally binding Order of the Court.

"Azerbaijan's denial of safe and

unimpeded humanitarian access of the UN agencies to Nagorno-Karabakh undermines comprehensive assessment of the humanitarian, protection, early recovery needs and human rights situation of the population, to ensure the protection of the rights of children and their access to inclusive and quality education, healthcare and social services," the Permanent Representative said.

"As the leading advocate of the United Nations for the protection of children affected by armed conflict, the Special Representative of the Secretary-General has a central role to play in raising awareness on the need to increase efforts to protect children, whose inalienable rights are under brutal attack. The intentional disruption of the Lachin Corridor, which has left 30,000 children and their families besieged, constitutes a violation of a massive scope and gravity, and we call on the Special Representative to use her important mandate to monitor the situation and to take efforts for humanitarian access in order to avoid further deterioration of the conditions affecting the lives of the children in Nagorno-Karabakh," Mher Margaryan continued.

"The United Nations and its humanitarian arm (OCHA), as well as the SRSG for children and armed conflict and this very Council have a distinct responsibility to prevent grave violations and to safeguard the physical security of children, whose rights and safety must be respected and protected at all times, in all parts of the world, including in Nagorno-Karabakh," he concluded.

FM Mirzoyan Addressing Dubrovnik Forum

Continued from page 1

in Nagorno-Karabakh resulting from the illegal blockade of the Lachin corridor. He emphasized that there is a real threat of ethnic cleansing by Azerbaijan in Nagorno-Karabakh and the imperative to address the issues of rights and security of the Armenian population of Nagorno-Karabakh.

"I cannot restrict myself to speaking only about what is going on in Armenia because of the security

dimension. It also encompasses some topics connected with what's going on around Armenia, what's going on in the South Caucasus. Since we are speaking about disorder, I should also make a couple of remarks on the external threats and challenges that Armenia is facing now. You are now speaking about world disorder and violation of international law, international rules. Well, we have been speaking about this since 2020 when the war of aggression initiated by Azerbaijan began in Nagorno-

One Million Foreign Tourists Visited Armenia in the First Six Months of 2023

YEREVAN—The number of foreign tourists visiting Armenia in the first half of the year amounted to 1 million, a 30% year-on-year growth, according to the Tourism Committee, an affiliation of the Economy Ministry.

In June 2023 alone, approximately 199,000 foreign tourists visited Armenia, up from 130,000 in June 2022 and 154,000 in June 2019.

According to the official data, the majority of foreign tourists in the first half of the year were from Russia

(52% or 519,000 people), Georgia (11% or 115,000), and Iran (6% or 58,000).

Official statistics reveal that 451,850 foreign tourists visited Armenia in January to March 2023, compared to 249,361 during the same period in 2022, marking an increase of 81.2%.

According to Economy Minister Vahan Kerobyan's forecast, more than 2 million tourists are expected to visit Armenia this year.

Karabakh. We have been speaking about this very loudly, but few countries in the world were listening to us, and now everybody is facing a bigger problem. We have been speaking about our problem being a part of a larger problem, a larger process of the violation of international order, and now everybody is facing it. We have had several invasions into the sovereign territory of the Republic of Armenia, and here I would like to express our appreciation that the European Union made a very quick, very rapid decision, which was, by the way, quite unusual, probably, for the EU. So, the EU made a very quick decision to send an observation mission to patrol, to observe the situation along the international border between Armenia and Azerbaijan, our eastern neighbor. And the European observers are now there, and they are doing their job. This is a significant factor of stabilization on the border between Armenia and Azerbaijan. And we are thankful for that."

"But this is only a part of the problem; there is also the problem of rights and security of the Armenian people living in Nagorno-Karabakh. And I think we cannot pretend, we cannot close our eyes and pretend that there is no problem there. There is a problem there, and this is not only Armenia's problem; this is also everybody's problem."

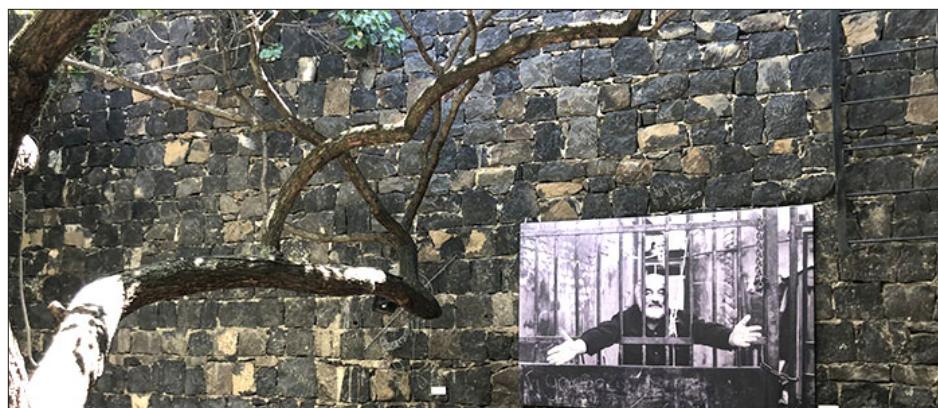
"People living in Nagorno-Karabakh are facing a threat of real ethnic cleansing, a real genocide. If the world order which we are speaking about and which we are dreaming of is based on values, then humanity has a chance."

"If this is about values, then

"It is not even a blockade; it is a siege of Nagorno-Karabakh: there is no food, there is no medicine going to Nagorno-Karabakh for already quite a long time. People are under siege. And this is a problem that, unfortunately, cannot be solved only by ourselves; we need help. I believe that everybody has or should have their own part of responsibility. Again, if we want to live in order, not in chaos."

Within the framework of the Dubrovnik Forum, Ararat Mirzoyan also had a number of conversations with colleagues participating in the event.

Call for Papers: 2024 Conference on Sergei Parajanov

Sergei Parajanov at One Hundred: Chimeras of Nation, Form, and Being February 22-24, 2024, University of Southern California

In his interview with Ron Holloway, Parajanov proclaimed that he was a chimera, a being inscrutable to others but also uniquely able to look ahead and beyond all constraints. The chimera, a mythological figure comprising parts of different bodies, emblematises both the possibilities of imagination and the impossibility of categorization and control. It poses a challenge to homogeneity, fixity, swift legibility and intelligibility by reconstellating the known to produce aesthetic wonders that are always in excess of the sensible. A slap in the face of propriety and pure reason, a blow to scientific and epistemological certainty, the chimera boldly transcends limiting constructions and strictures. And for those very same reasons, the chimera is often subject to suspicion, fear, and persecution.

Drawing inspiration from Parajanov's description of himself as a chimera, this centennial conference organized by the USC Dornsife Institute of Armenian Studies and USC Department of Slavic Languages and Literatures aims to examine the myriad border crossings and hybridities that characterize his life and oeuvre. Born January 9, 1924 in Tbilisi, Georgia to Armenian parents, Parajanov worked at Dovzhenko Film Studio, Armenfil'm, and Georgia Film Studio, all while navigating the complexities of the Soviet film industry. While his early work can be said to fit the requirements of socialist realism, Parajanov's later films mark a radical departure from the dominant culture. Mining a variety of folkloric, literary, artistic, and cinematic traditions, the auteur's filmic worlds resist spatial and temporal determinacy as well as national and imperial borders. While the painterly quality of his cinema stalls the sense of temporal progression in his films, it simultaneously proposes alternative sources of dynamism. A playful variation on the paradoxical coexistence of stillness and motion in cinema, Parajanov's tableaux invite the spectator's wandering gaze to explore the exuberance of each frame, treasure the movement within each shot and observe inanimate objects come to life with the help of editing and sound. Through the multiplicity of both spatial and temporal points of view offered by the inverted perspective, the filmmaker's images do not only

challenge the distinction between passive and active spectatorship, immobile subjects and moving objects, but posit the impossibility of a coherent subject altogether as they reveal the fluidity of such constructs as ethnicity, gender, and agency.

We are particularly interested in proposals that examine the multi-national and transnational dimensions of his work, as well as his ambivalent relationship to the Soviet empire. As ethnographic imaginaries, the films and collages invite consideration of Parajanov's appropriation and remediation of myths, folklore, and poetry as well as textiles, paintings, and sculpture. Additional topics include, but are not limited to the following as they relate to the filmmaker's oeuvre and lived experience:

- Empire, nation, and the supranational
- Violence, trauma, and death
- Socialist realism and Soviet ideology
- Unrealized screenplays and other written material
- Intermediality and multimediality (film, painting, collage)
- Visual storytelling and perspective
- Questions of animacy, agency, and spectatorship
- Gender queerness
- Tension between sound and silence
- Split temporalities and anachronisms
- New languages and critical paradigms for discussing hybridity
- Parajanov's artistic legacy

Please submit 250-word proposals and a brief bio/short CV by September 15, 2023 using the online form. Limited financial assistance may be available for scholars without institutional support. Please send any questions to Parajanov2024@gmail.com.

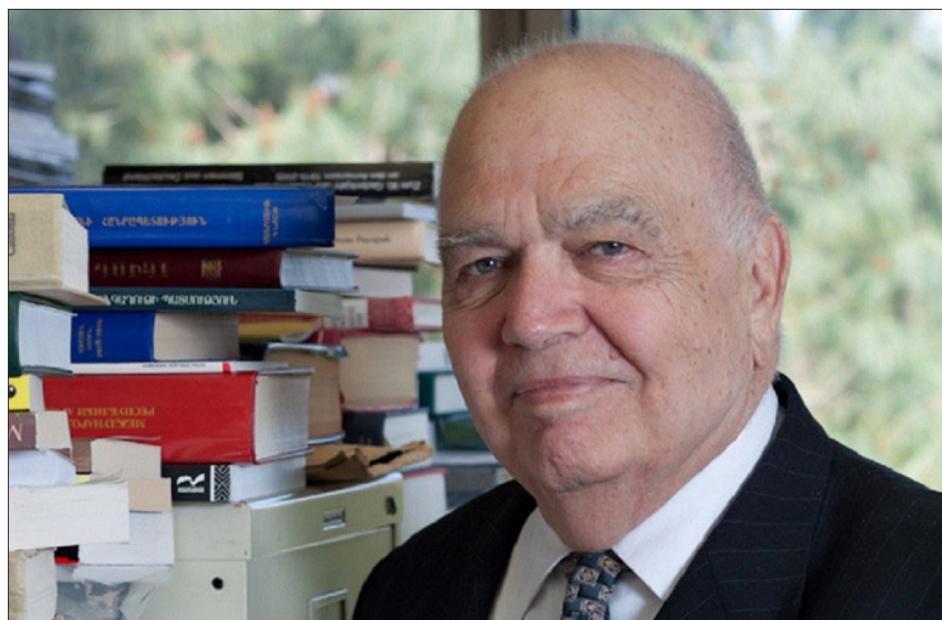
Organizing Committee:
Dr. Shushan Karapetian, Director, USC Dornsife Institute of Armenian Studies

Dr. Aniko Imre, Professor, USC School of Cinematic Arts

Dr. Colleen McQuillen, Associate Professor, USC Slavic Department

Dr. Ellina Sattarova, Assistant Professor, USC Slavic Department.

Renowned Academician Professor Richard G. Hovhannisyan Passes Away at Age 90

LOS ANGELES -- Professor Richard G. Hovhannisyan, World-Renowned Scientist, Academician and historian passed away yesterday, on July 10, in Los Angeles, at the age of 90.

Professor Hovhannisian (born on November 9, 1932) was an esteemed Armenian-American historian and professor emeritus of Armenian and Near Eastern History at the University of California, Los Angeles (UCLA). He is widely recognized as a leading authority on the history, culture, and heritage of the Armenian people.

Hovhannisian was born in Tulare, California into a family of Armenian genocide survivors. He earned his bachelor's degree in history from the University of California, Berkeley, and went on to complete his master's and doctoral degrees in history from UCLA. His doctoral dissertation focused on the First Republic of Armenia (1918-1920) and became the basis for his influential book, "The Republic of Armenia: The First Year, 1918-1919."

Throughout his career, Prof. Hovhannisian has made significant contributions to the field of Armenian studies. His research encompasses various aspects of Armenian history, including the Armenian Genocide, the Armenian diaspora, and the political, social, and cultural developments of

the Armenian people. He has authored numerous books, articles, and essays that have deepened our understanding of Armenian history and its global significance.

Prof. Hovhannisian has also been actively involved in promoting Armenian studies and raising awareness about the Armenian Genocide. He has served as the president of the Society for Armenian Studies and played a key role in the establishment of the Armenian Studies Program at UCLA, which has become a renowned center for the study of Armenian history, culture, and language.

Recognized for his scholarly contributions, Prof. Hovhannisian has received several awards and honors throughout his career, including the Order of Khachatur Abovian from the Republic of Armenia and the Ellis Island Medal of Honor. He has lectured extensively around the world and has been a visiting professor at various institutions.

Prof. Richard Hovhannisian's passion for Armenian studies and his commitment to preserving and promoting Armenian history and culture have made him an influential figure in the academic community. His legacy will continue to inspire future generations of scholars and researchers interested in the rich heritage of the Armenian people.

Pashinian: Armenia Will Not Accept

Continued from page 1

Nagorno-Karabakh.

Pashinian again decried Azerbaijan's continuing blockage of the Lachin corridor and mounting pressure on Karabakh, saying that this policy is aimed at "subjecting the Armenians of Nagorno-Karabakh to ethnic cleansing and genocide."

"Basically, we are seeing a creeping implementation of that policy in Nagorno-Karabakh," he charged.

Pashinian made it clear that in these circumstances, he will not deviate from his peace agenda. "The rights and security of the Armenians of Nagorno-Karabakh should be addressed within the framework of international mechanisms for a Baku-Stepanakert dialogue, and a peace treaty should be signed between Ar-

menia and Azerbaijan," insisted Pashinian.

Pashinian also rejected Aliyev's baseless accusations that Armenia has troops in Karabakh. "Azerbaijan continues to demand the withdrawal of the army units of Armenia from Nagorno Karabakh, but Armenia doesn't have a single soldier in Nagorno Karabakh. I say again, there is no military of Armenia in Nagorno Karabakh. Nagorno Karabakh has its own Nagorno Karabakh Defense Army, and anyone can find the reasons of its existence in the official propaganda and actions of Azerbaijan, whose overt essence is to subject the Armenians of Nagorno Karabakh to ethnic cleansing and genocide. We are basically witnessing the implementation of this policy today in Nagorno Karabakh," Pashinian added.

«Հայութեան Տեղաշարժերը Եւ Փոխակերպումները 20-րդ Դարուն Եւ 21-րդ Դարու Սկիզբին» Գիտաժողովը Պէյրութի Հայկագեան Համալսարանին Մէջ

Երեքշաբթի, 27 Յունիս 2023-

ի երեկոյեան, ընթացք առաւ Հայկագեան համալսարանի եւ Խ. Աբովեանի անուան Հայկական Պետական Մանկավարժական Համալսարանի (ՀՊՄՀ) գործակցութեան արդինք՝ «Հայութեան տեղաշարժերը եւ փոխակերպումները 20-րդ դարուն եւ 21-րդ դարու սկիզբին» գիտաժողովը, Հայկակեան համալսարանին մէջ: Բարի գալուստի բացման խօսքին մէջ, Հայկական Սփիւրքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոնի տնօրին Դոկտ. Անդրանիկ Տագէսեան ընդգծեց, որ այս գիտաժողովը կը նպաստակալրէ ... Հայագիտութեան տարբեր մարզերու մշակները հրաւիրել, որ նորովի դիտարկեն վերջին երեսնամեակի հայ քաղաքական իրականութեան վերածնունդը՝ Հայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւններու հոչակումին ելակէտէն դիտեն մեր մօտիկ անցեալի՝ 120 տարին, ըստ այդ ուղեգիծեր ճշգեն եւ նորատեսակ ընթացք առնէ Հայութեան կենսագործունէութիւնը:

Գիտաժողովին պիտի մասնակցէր նաեւ 2022 Ապրիլին Արցախի Հանրապետութեան պետական նախարարի տեղահանուածներու եւ փախստականներու, ընկերային աշխատանքի, Կարմիր Խաչի Միջազգային Կոմիտէի հետ համագործակցութեան հարցերով խորհրդական էլինա Միջիթարեանը:

Դժբախտաբար, Ատրպէճանի ապօրէն շրջափակումը Արցախի հանրապետութեան, անկարելի դարձուց Տէրկ. Միջիթարեանի ժամանումը Պէտքութ: Փոխարէնը անհեռակայ, կարճառու ելոյթ ունեցաւ, ուր շեշտեց թուրք-ատրպէճանական առանցքին կողմէ Արցախի բնակչութեան բարօր զարգացման միջազգային իրաւունքի բռնա-

բարումը՝ «գոյաբանական եւ անվտանգային բազմակողմ սպառնալիքների տակ... նպաստակ ունենալով ... Արցախի բնիկ ազգաբնակչութեանը, հասցնել ինքնակամ զաղթի: ... 1988-ին Արցախին շարժումը պատմութեան քառուղիներում շատերիս առկայութիւնը դարձրեց ներկայութիւն...: Արցախեան առաջին պատերազմում տարած յաղթանակը հայի ինքնութեան արժանապատութեան դրսեւորումն էր: Սակայն ... 2020-ին պարտուեցինք բոլորով: ... Կը ցանկանամ գիտաժողովի ողջ ընթացքում բոլորի մօտ եւ իրաքանչիւրի մտքում առանձին առկախ լինի մի հարց. ի՞նչպէս, յստակ ո՞ր քայլերով պէտք է փրկել հայրենիքը: Աւելի շօշափելի քան թեղասպանութիւնից մազապուրծ սփիւրքահայրը... ոչ ոք չի գիտակցում հայրենիքի կորստի ցաւը: ... Արցախիները պատրաստ են իրենց երեխաներին պահել կիսաքաղցութչնամի դիպուկահարների հարուածի տակ: Բաց նպատակը, պէտք է յստակ լինի աշխարհի բոլոր երկրների հայերի համար: Վայրեան առաջ թօթափել թմբիրը, անտարբերութիւնը, այլապէս ան-

դառնալի իրավիճակի պիտի հասնենք... Հայոց պետականութեան եւ հայութեան ոչնչացման սպառնալիքը պարտադրում է գործելու, անյապա՛ղ գործելու... Արցախը սեւ չարիքի զսպաշապիկն է, Արցախը կործանման շղթայի տոմինովի առաջին քարն է միայն ... կոչ եմ անում բոլորին փրկենք Արցախը»:

Ողջոնի իր գիրին մէջ, որ ընթերցեց Դոկտ. էտակը Յովհաննիսեան, ՀՊՄՀ նախագահ՝ փրոֆեսոր Սբուհի Գէորգէան ընդգծեց. «քննարկուող հարցերի շրջանակը ոչ միայն ակադեմիական հետաքրքրութիւն է առաջացնում, այլև մի

շարք հիմնախնդիրների կիրառական լուծումներ կարող է առաջադրել: ... Հայ եկեղեցու, համահայկական բազմաթիւ այլ հասարակական-քաղաքական կառուցների, հայկական մշակութիւն, հայ ինքնութեան, հայութեան աշխարհընկալման, Հայոց ցեղասպանութեան եւ հայկական պետականութեան հանդէպ մեր ընկարումների յարափոփոխի ընթացքի ուսումնասիրութիւնն ու դրա գնահատումը եւ արդիական է եւ գնահատելի: Յոյս ունենք, որ հարցերի այս շրջանա-

Ծառ.ը էջ 15

«Մասիս» շաբաթաթերթի եւ «Արարատ» օրաթերթի մեր յօդուածագիր, Լիբանանի ՀՄՄի 1972-73 պասբեթպոլի Ախումբի եւ 1974-75 ֆութապոլի Ախումբի անդամ Յարութ Տէր Դաւիթեանը իր 70-ամեակի սեմին, Յուլիս 9-ի արեւածագին նուածեց Քիլիմանժարոն, աշխարհի բարձրագոյն առանձին լեռը 5895մ:

Արամ Խաչատուրեանի Ծննդեան 120-Ամեակը Որսկան Ախալ (Երաժշտական պատմուածք)

ԴԵՏՐԻԿ ԱՍԱՍԵԱՆ

Նինա, երեւան եմ գնում, խնդրում եմ, պատրաստիր իրերս, հենց այսօր, երեկոյեան:

Ինչո՞ւ այդպէս յանկարծակի, Արամ, ի՞նչ է պատահել:

Հեռագիր է եկել երեւանից, հասկանո՞ւմ ես: Ինչպէս զիտես, երկու տարի յետոյ, 1939 թուականին այստեղ՝ Մուկուայում, տեղի է ունենալու հայ արուեստի եւ գրականութեան տասնօրեակ: Հայրենակիցներս ուգում են, որ մի ազգային բալետ յօրինեմ այդ կապակցութեամբ:

Է, դրա համար ի՞նչ կարիք կայ երեւան մեկնել:

Ի՞նչպէս թէ, սիրելիս, ես փոքր ինչ հեռացել եմ հայկական երաժշտութիւնից: Գրուելիք երաժշտութիւնը պիտի լինի զուտ հայկական, դրա համար էլ անհրաժեշտ է, որ ես գնամ ու տեղում լսեմ մեր ժողովրդական երգիշներին ու գործիքային կատարողներին, եւ հաւանած երգ կամ պարեղանակ գրի առնեմ:

Հիմա հասկացայ, իրաւունք ունեմ, դէ, գնայ, սիրելիս, յաջողութիւն:

... Երեւանի «Ինտուրիստ» հիւրանոցում մի սենեակ են առանձնացնում Արամ Խաչատուրեանի համար, գտնում են նաեւ մի դաշնամուր, եւ կոպոզիտորն օրինբուն իր մօտ է հրաւիրում ժողովրդական եւ գուսանականաշուղական երգի վարպետներին ու գրի առնում նրանց կատարած այս կամ այն երգն ու մեղեղին:

Երբ Խաչատուրեանը աւարտած էր համարում իր գործունէութիւնը Հայաստանում, մեկնելուց առաջ, վերջին օրը, հիւրանոցի նրա սենեակի դուռն է թակում մի երիտասարդ.

Ես մի երգ եմ բերել Զեկ համար, վարպետ, ասում է նա հենց դուռների արանքում:

Տղայ ջան, ես արդէն վերջացրել եմ իմ գրառումները եւ հսկայական նիւթ ունեմ ձեռքիս տակ: Բայց, որ եկել ես, երգիր, տեսնենք, թէ դա ինչ երգ է, գուցէ լսել եմ...

Փոքր ինչ չոււրած, պատանին գրպանից հանում է մի դուդուկուու...

Հայ, այդպէս ուրեմն, Դուք դուդուկ նուագո՞ղ եք, երիտասարդ:

Այո, Մահստրօ, փորձում եմ նուագել...

Սկզբում փոքրինչ անտարբեր հայեացքով երիտասարդին նայող կոմպոզիտորը հետպհետէ լարում է ուշադրութիւնն ու աշխատում ոչ մի հնչիւն բաց չթողնել: Երբ աւարտում է կատարումը, կոմպոզիտորը ընդուսում վեր է կենում աթոռից ու սկսում ինքնամոռաց վեր ու վար անել սենեակով մէկ ու իւրովի բարձրաձայնել.

Ի՞նչ հիանալի մեղեղի է, եւ ո՞վ է հեղինակը: Մէկ անգամ էլ նուագիր, երիտասարդ:

Երկրորդ կատարումից յետոյ, էլ աւելի տպաւորուած ու ազգուած, կոմպոզիտորը դիմում է երիտասարդին.

Որքան կարողացայ հասկանալ, նուագածդ երգ պիտի լինի,

ո՞ւմ երգն է, ո՞ւմ խօսքերն են:

Այո, երգ է, կոմպոզիտոր, ես միայն անունը գիտեմ՝ «Որսկան ախպեր», բայց բառերը չգիտեմ, կարծում եմ Զարենցը կ'իմանայ, քիչ առաջ նրան տեսայ նախարահում:

Շեռագիր է եկել երեւանից, հասկանո՞ւմ ես: Ինչպէս զիտես, երկու տարի յետոյ, 1939 թուականին այստեղ՝ Մուկուայում, տեղի է ունենալու հայ արուեստի եւ գրականութեան տասնօրեակ: Հայրենակիցներս ուգում են, որ մի ազգային բալետ յօրինեմ այդ կապակցութեամբ:

Է, դրա համար ի՞նչ կարիք կայ երեւան մեկնել:

Ի՞նչպէս թէ, սիրելիս, ես ուգորում մտնում Զարենցը՝ փոքրի:

Գնայ, գնա կամ էր նրան եւ ասա, թէ ինչի համար եմ կանչում:

Քիչ յետոց, երիտասարդի հետեւակ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Շամազ ամառ է կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զարենցը՝ փոքրի համար ի համար մասնակից լուսականական առողջութիւնը:

Քառերն իսահակեանին են կամ ամառ է մտնում Զ

Մ-21 Ելո-2023. Անգլիան Յաղթեց Սպանիային Եւ Նուաճեց Տիտղոսը

Անգլիոյ հաւաքականը նուաճեց ֆութպոլի Եւրոպայի մինչեւ 21 տարեկաններու ախոյեանի տիտղոսը: «Պաթումի Արենայի» մէջ տեղի ունեցած եզրափակիչին անգլիացիները 1:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեցին Սպանիոյ հաւաքականին:

Կիսաեզրափակիչին Անգլիոյ հաւաքականը 3:0 արդիւնքով յաղթեց Խորացէլի խումբին: Սպանիոյ հաւաքականը 5:1 արդիւնքով պարտութեան մատնած էր Ուգրանիոյ խումբին:

Անգլիան երրորդ անգամ նուաճեց Եւրոպայի ախոյեանի տիտղոսը այս տարիքացին խումբին մէջ: Սպանիան 5 անգամ նուաճած է ախոյեանի տիտղոսը:

«Ինթերի» Դարպասապահը Այս Շաբաթ Կը Տեղափոխուի «Մանչըսթըր Եունայթըտ»

Իտալիոյ գաւաթակիր եւ սուփերգաւաթակիր «Ինթերի» 27 տարեկան քամերունցի դարպասապահ Անտրէ Օնանան այս շաբաթ կը տեղափոխուի անգլիական «Մանչըսթըր Եունայթըտ»:

Մանչըսթըր եան ակումբը կ'ուզէ, որ Օնանան հոլանտացի իրիկ Տեսն Հազի գլխաւորած խումբին հետ յաջորդ շաբաթ մէկնի ԱՄՆ:

Աւարտած մրցաշրջանին Օնանան «Ինթերի» հետ մասնակցած է 41 հանդիպման, թոյլ տուած է 36 գոլ, 19 խաղի ընթացքին դարպասը պահած է անառիկ:

«Ուելը» Չի Բանակցիր Մփապէի Ռետ

Մատրիտի «Ուելը» կը հերքէ լուրերը, թէ այժմ կը բանակցի ֆրանսայի ախոյեան ՊՍՖ-ի 24-ամեայ յարձակող կիլիան Մփապէի կամ փարիզեան ակումբի հետ, կը հաղորդէ սպանական Marcas-ն:

Հնթացիկ իրավիճակը ձեռնտու է Արքայական ակումբին, քանի որ ՊՍՖ-ի եւ Մփապէի նկատմամբ ճնշումը կ'իջեցնէ անոր փոխադրման գինը: Այժմ անոր փոխադրման արժէքը կը գնահատուի 180 միլիոն եւրօ:

Այս փուլին «Ուելը» ստիպուած կ'ըլլար փոխադրման գինի եւ մի քանի տարուայ աշխատավարձի հաշուարկով Մփապէի փոխադրման յատկացնել 400 միլիոն եւրօ, ինչը ահռելի տնտեսական բեռ կը դառնայ ակումբին համար:

«Ուելը» յոյս ունի, որ Մփապէն եւս մէկ մրցաշրջան կ'ըլլար ՊՍՖ-ի խումբին մէջ եւ յաջորդ ամրան անվճար կը տեղափոխուի Մատրիտ: ՊՍՖ-ի ղեկավարութիւնը վերջնագիր ներկայացուցած էր Մփապէին՝ պահանջելով կամ երկարաձգել պայմանագիրը մինչեւ 2025թ. Յունիս, կամ այս ամիս գտնել նոր ակումբ:

Աւարտած ակումբային մրցաշրջանին Մբապէն մասնակցած է 43 հանդիպման, նշանակած՝ 41 գոլ, կատարած է 10 կոլացին փոխանցում:

Փուլիշէը Ասպարէզը Կը Շարունակէ «Միլանի» Ռետ

Լոնտոնի «Չելսիի» 24-ամեայ ամերիկացի կիսապաշտպան Քրիստի-ան Փուլիշէը ասպարէզը կը շարունակէ խտալական «Միլանի» հետ: Կողմերը անձնական պայմանագիրի վերաբերեալ համաձայնութեան եկած են մի քանի շաբաթ առաջ, քանի որ Փուլիշէը ուղած է տեղափոխուիլ «Միլան»:

2019թուականին «Չելսի» Փուլիշէի համար Տորթմունտի «Պորուսիային» վճարած էր 60 միլիոն եւրօ:

Հնթացիկ մրցաշրջանին Փուլիշէի «Չելսի» հետ բոլոր մրցաշրջերուն մասնակցած է 30 հանդիպման, նշանակած է 1 գոլ, կատարած է 2 կոլացին փոխանցում:

Եմմա Պողոսեանը՝ Շանրամարտի Եւրոպայի Մ-17 Կրկնակի Ախոյեան

Մոլտովայի մայրաքաղաք Քիշնեւի մէջ կատարուող ծանրաքաշարտի Եւրոպայի Մ-17 Կրկնակի Ախոյեանի միջնէւ 17 տարեկաններու մրցանակ:

Մ-17 ԵԱ. Վալերիկ Մովսիսեանը՝ Երկամարտի Ոսկէ Մետալակիր

Վալերիկ Մովսիսեանը երկամարտի ոսկէ մետալ նուածեց Մոլտովայի մայրաքաղաք Քիշնեւի մէջ կատարուող միջնէւ 17 տարեկաններու մրցանակ:

Տղամարդկանց 89 քկ ծանրութեան մէջ Հայաստանի ներկայացուցիչը 305 քկ արդիւնք ապահովէ: Վալերիկ Մովսիսեանը պոկած է 145 քկ, հրած՝ 160 քկ: Ան նաեւ արժանացած է երկու վարժութիւններու փոքր ոսկէ մետալներու:

Մ-17 ԵԱ-ում Հայաստանը արդէն նուածած է 8 մետալ: Ժողովագործեանը (61 քկ), Սերբութարմանը (67 քկ) եւ Աննա Ամրոյեանը (76 քկ) նուածած են ոսկէ, Յովկանսէ Ղահրամանեանը (81 քկ), արծաթէ, Կառլէն Դաւթեանը (49 քկ), Խողարքը Ամրոյեանը (40 քկ) եւ Ալինա Սուլքիսանը (71 քկ)՝ պրոնցէ մետալներ:

Դէ Խեան Ջեռացաւ «Մանչըսթըր Եունայթէտէն»

Սպանիոյ հաւաքականի դարպասապահաց Տէ Խեան ազատ գործակալի կարգավիճակի մէջ հեռացաւ «Մանչըսթըր Եունայթէտէն»: 32-ամեայ ֆութպոլիստը անգլիական ակումբին մէջ մնաց 12 տարի:

«Կը ցանկած շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն յայտնել վերջին 12 տարիներու սիրոյ համար: Մենք շատ նուածումներու հասած ենք այս պահէն, երբ Ալեքս Ֆերգուունը բերկի խորացուունը բերաւ ինձ այս կառումքը: Ամէն անգամ երբ այս խումբի խաղացակիր հազար մէծագոյն ակումբը ներկայացնելը մէծ պատիւ էր, որուն կ'արժանան միայն քանի մը յաջողակներ:

Այս անմուանալի եւ յաջող փուլ էր ի՞մ ասպարէզիս մէջ», ընկերացին ցանցերու վրայ գրած է Տէ Խեան:

Միացնալ Նահանգները Ջասաւ «Ոսկի Գնդակի» Կիսաւարտականին

Հիւսիսացին եւ կեղրունական Ամերիկներու եւ Քարիպեան կղզիներու երկիրները ընդգրկող «Ոսկի Գնդակի» մրցաշրջաքի քարորդ եզրափակիչին Միացնալ նահանգներու հաւաքականը յաղթելով Գանատային հասաւ կիսաւարտակիչի:

Խաղի հիմնական եւ երկարաձգուած ժամանակի աւարտին խումբերը դուրս եկան 2:2 հաւաքար արդիւնքով: 11 մեթրանոց փնալթիի հարուածներով Միացնալ նահանգներ հասաւ յաղթելով Գանատային հասաւ կիսաւարտակիչի:

Կիսաւարտակիչի խաղին ԱՄՆ պիտի մրցի Փանամայի դէմ, իսկ Մեքսիկո՝ Ճամագայի հետ: